

Manifest Jonge Mantelzorgers Amsterdam

Jonge mantelzorgers zijn:

Jonge mantelzorgers zijn kinderen/jongeren die langdurig zorg verlenen en/of ondersteuning bieden aan een ander gezins- of familielid. Zij voeren vaak op regelmatige basistaken uit, die van wezenlijk belang zijn en geassocieerd worden met het verantwoordelijkheidsniveau van een volwassene.

De zorgontvanger is meestal een ouder, broer of zus, grootouder of een andere naaste die gehandicapt is, een chronische ziekte heeft, een psychische beperking of een andere conditie die geassocieerd wordt met zorg, ondersteuning, of supervisie.

Deze kinderen/jongeren doen automatisch van alles in het gezin zonder dat dit een naam heeft. Het is een situatie waaraan zij gewend zijn en waar zij op anticiperen.

Het Platform Mantelzorg Amsterdam (PMA) is van mening dat er voor de gezinnen waar iemand langdurig ziek/beperkt/verslaafd o.i.d. is, altijd ondersteuning nodig is op zowel het praktische als het psychische vlak, voor **alle** gezinsleden.

Uit onderzoek blijkt dat het belangrijk is dat deze jonge mantelzorgers aandacht krijgen, met name als ze ogenschijnlijk geen problemen hebben. Veelal krijgen zij op latere leeftijd psychosomatische klachten; meer dan 50% komt met een hulpvraag in de GGZ terecht.

**zie de bronnen onder aan dit document*

Het PMA pleit met nadruk voor preventief (jeugd) beleid voor de belangen van jonge mantelzorgers en hun gezin.

Ons uitgangspunt is dat alle kinderen gelijke kansen verdienen en het geen verschil mag maken of de ouders ziek of gezond zijn als het gaat om schoolcarrière, sporten, vrije tijd en het onderhouden van en bouwen aan een eigen sociaal netwerk.

Er zijn een aantal belangrijke voorwaarden die daarbij helpen en waar wij aandacht voor willen in het Jeugdbeleid van Amsterdam.

1. **Kinderen moeten kind kunnen zijn en hebben het recht om hun opleiding te kunnen voltooien en op hun niveau onderwijs te kunnen volgen.** Daarom mogen kinderen/jongeren die thuis wonen niet worden meegewogen bij de indicatie voor HbH. Dit moet worden uitgevoerd door de professionals die verantwoordelijk zijn voor de indicatiestelling.

2. **Deze kinderen/jongeren moeten als potentiële hulpvrager worden gezien.** Mantelzorg verlenen als kind/jongere vraagt een grotere verantwoordelijkheid dan passend is voor hun leeftijd en heeft veelal een negatief effect op hun ontwikkeling.
3. **Kennis over jonge mantelzorg en de effecten ervan moeten verspreid worden tot in de praktijk.** De onzichtbare vraag van de kinderen/jongeren moet automatisch worden meegenomen in het praktijkwerk van de professionals.
4. **Bij een chronisch zieke ouder/gezinslid (KOPP/KOV/fysieke aandoeningen) moet het hele gezin geholpen worden.** Het wordt steeds duidelijker dat er sprake is van intergenerationele overdracht in de gezinnen met jonge mantelzorgers. Ieder gezin heeft maatwerk nodig om te voorkomen dat de volgende generatie weer met een achterstand begint.
5. **Scholen moeten lesgeven over geestelijke gezondheid.** Het is belangrijk dat het onderwerp toegankelijker wordt en kinderen al vroeg leren hoe zij overbelasting bij zichzelf kunnen herkennen of meer begrip krijgen voor anderen.
6. **De intern begeleider/schoolmaatschappelijk werker/leraren moeten werken met een passende screeningslijst die de jonge mantelzorger in beeld brengt.** Zij hebben een netwerk waarin zij de jonge mantelzorger kunnen doorverwijzen of begeleiden naar passende steun.
7. **Kinderen en jongeren hebben recht op vrijetijdsbesteding en hobby's.** Het is belangrijk dat ze de situatie los kunnen laten en aandacht kunnen besteden aan zichzelf en hun ontwikkeling.
8. **Kinderen en jongeren hebben het recht om zelf op een veilige manier anoniem en laagdrempelig hulp te zoeken.** Via app, internet of anders, zoals een forum en lotgenotencontact. De overheid moet daarin voorzien, instellingen voor maatschappelijk werk e.d. moeten ermee bekend zijn. Er moet voldoende ondersteuning zijn wanneer zij om hulp vragen.
9. **De jonge mantelzorgers hebben recht op respijtzorg.** Zorg waarmee het gezin wordt ontlast en de kinderen/jongeren zich kunnen wijden aan hun schoolwerk/studie, vrije tijd en sociale netwerk. Door het leenstelsel is er een groot risico dat studenten meer lenen omdat ze vanwege de mantelzorg niet kunnen werken en ongewild meer schulden opbouwen. Als ze naast hun studie wel werken raken ze overbelast vanwege de mantelzorg. Ze hebben nog een toekomst voor zich en ervaren daardoor veel druk als hun studie eronder lijdt.
10. **Ouders hebben het recht om ieder kind in het gezin voldoende aandacht te geven.** Daarbij denken we aan de **brusjes** (broers en zusjes) van de kinderen met een beperking en de kinderen als één van de partners een beperking of aandoening heeft.

Wij willen uitgaan van het versterken van de kinderen en jongeren. Daarom is de laagdrempelige hulp aan de kinderen en jongeren van ongekend belang.

Een voorbeeld voor ondersteuning van tieners die jonge mantelzorger zijn is: Het Europese project Me-We. Hier onderzoekt Vilans samen met het Sociaal en Cultureel Planbureau (SCP) wie de jonge mantelzorgers zijn en hoe zij het beste ondersteund kunnen worden. Dit is een goed voorbeeld dat ons aanspreekt. Hun aanbevelingen zijn:

- Informeer jongeren over lokaal ondersteuningsaanbod; breidt uit waar nodig
- Vergroot de zichtbaarheid van jonge mantelzorgers
- Betrek jonge mantelzorgers bij de ontwikkeling van het aanbod

- Bevraag de zorgontvanger regelmatig over de situatie van de jongeren
- Ontwikkel een training voor professionals in onderwijs, welzijn en zorg

Het Platform Mantelzorg Amsterdam wil dat het jeugdbeleid in Amsterdam wordt uitgebreid met preventief beleid voor de jonge mantelzorgers, zodat zij niet de patiënten van de toekomst worden.

Bronnen: Trimbos instituut; Nederlands Jeugd Instituut; Vilans; artikel Esther Groenewegen-Jonker (hechtingsproblematiek).